

Iowa

Joan F. Mira

És ben curiós que una paraula com *caucus*, que sembla d'origen autòcton –*natiu americà*, com en diuen allà– i no és cap concepte anglès ni de teoria política, tinga una repercussió universal tan intensa. A hores d'ara, i arreu del món, tothom ha sentit parlar dels *caucus d'Iowa* com si foren la cosa més natural i coneguda: al llarg de tres o quatre setmanes, cada quatre anys, les televisions i la premsa ens expliquen com es presenta la campanya electoral en aquelles terres planes, a l'oest dels Grans Llacs, sembrades de dacsa fins a l'infinit, i ens parlen d'enquestes diverses, dels candidats, i finalment ens en donen els resultats com a primícia de la cursa electoral que molts mesos més tard haurà portat a la Casa Blanca un vencedor. Fins ací, res de particular: el president dels Estats Units és, amb tota certesa i mentre no canvien les coses, la persona més important del planeta (més, fins i tot, que el rei d'Espanya i que els senyors Zapatero, Rajoy, Camps i Montilla, fins i tot més que Sarkozy i Caria Bruni), o almenys la que més pot influir sobre la marxa de la cosa pública del món, siga cosa militar, política, econòmica o d'imatge i publicitat en general. És comprensible, per tant, que les eleccions presidencials d'aquell país despertin un interès informatiu igualment universal, i que els primers passos de la campanya tinguen un atractiu particular. De manera que la bona gent d'Iowa s'ha espavilat per aprofitar-se'n una mica, encara que siga només a efectes de projectar el seu nom a escala planetària: són els primers de triar delegats a favor dels candidats de cada partit, és a dir els primers de les *primàries*, i això els dona un protagonisme que altrament no tindrien: qui sabria, ni tan sols, que existeix Iowa, o qui sentiria aquest nom més que els noms de Wyoming, Montana o Dakota del Nord? Molt bé, doncs, gràcies als *caucus* sabem que existeix Iowa. Allò que no sabem, però, o no en som prou conscients, és l'exemple magnífic que els iowans, o com es diguen, donen cada quatre anys: un exemple de participació, d'interès per la política, d'esforç, de debat, i de capacitat de prendre posicions personals.

Un *caucus*, tal com ja sabeu, és una mena de reunió quasi informal, en qualsevol espai públic (un gimnàs, una sala d'actes, una pista coberta, un local de bombers...), un vespre congelat de gener; i allà discuteixen, fan rogles, i finalment decideixen a qui donen el vot, amb un procediment llarg i directe. Enguany, l'assistència pareix que ha estat impressionant: uns 250.000 participants en el camp dels demòcrates, uns 130.000 en el dels republicans. He fet un càlcul proporcional sumari, i això seria l'equivalent, en total, d'uns 750.000 participants al País Valencià, i de més d'un milió a Catalunya. Us imagineu més d'un milió de persones, o tres quarts de milió, acudint, un vespre d'hivern, a milers de reunions com aquelles, i passant-hi les hores tancats, discutint, negociant i finalment decidint els candidats que prefereixen? Impensable. Ací, ja se sap, la política és cosa dels polítics, dels

aparells dels partits, dels secretaris, funcionaris, dirigents, dels qui cobren un sou per a ocupar-se'n: els ciutadans voten quan toca, i aquesta és tota l'activitat en què participen. Després, això sí, imaginem que tenim una democràcia exemplar. O ens lamentem que no és així, que la gent no pren part en la cosa pública. Allà, als Estats Units d'Amèrica, tan criticats justament per tantes coses i tan injustament per tantes altres (efecte del prejudici unit a la ignorància), els aspirants a candidat dediquen mesos a un esforç de contacte amb la gent, caminen pels carrers, van casa per casa si cal, parlen en milers de locals i, a més de gastar molts diners (en proporció, potser no tants com ací), es fan conèixer en persona en actes i en debats interminables, repetits, centenars de vegades. I milers i milers de persones, centenars de milers, els donen suport actiu com a voluntaris de campanya, amb visites, telefonades, per internet, en persona, porta a porta. No són *militants* de carnet, no estan a les ordres dels aparells dels partits, són ciutadans actius i activament mobilitzats. I tot això pot tenir molts defectes i moltes limitacions, però a mi em fa una enveja molt gran.

“Us imagineu més d'un milió de persones, o tres quarts de milió, acudint, un vespre d'hivern, a milers de reunions com aquelles, i passant-hi les hores tancats, discutint, negociant i finalment decidint els candidats que prefereixen? Impensable. Ací, ja se sap, la política és cosa dels polítics, dels aparells dels partits, dels secretaris, funcionaris, dirigents, dels qui cobren un sou per a ocupar-se'n”